

CONYZA CANADENSIS (L.)Cronquist (=*ERIGERON CANADENSE* L.)

NOMS POPULARS

Alemaný: kanadisches berufkraut; Berufkraut / Berufskraut / Dürrwurz / Greisenblume / Hexenkraut / Kanad berufskraut / Kanadische dürrwurz / Kanadischer katzenschweif / Kanadisches / Katzenschweif / Scharfkraut / Widerruf

Anglès: butterweed, Canadian fleabane, Canadian horseweed, hogweed, horseweed; Butter-weed / Canada fleabane / Coltstail / Fleawort / Hogweed / Laniwela / Mare's tail / Mule tail / Non-hairy fleabane / Prideweed

Àrab: theil el-fars, hasheshat el-jabal, nashashel-theban, Asa kanada, sheikh al-rabi; كونيذة كندية / حشيشة الجبل / نشاش الدبان

Castellà: zarramaga, coniza, crisantelmo, crisantemo, erigeron, erigeron del Canadá, erigerón, erigero, erigeron, hierba de caballo, hierba carnícera, hierba de burro, hierba impía, husos, lirio compuesto, achicoria cimarrón, ajila, anisillo, hierba de burro, zancaraña

Català: canemeres, coniza, cua de vaca, cànem, cànem bord, erigeron canadenc, pinet.

Francès: vergerette du Canada

Gallec: eixerón, erixerón.

Grec: Κόνιζα η καναδική

Hebreu: קייצת קנדיית

Japonès: ヒメムカシヨモギ / ひめむかしよもぎ

Portuguès: avoadinha.

Rus: Мелколепестник канадский / Кони́за кана́дская

Suec: kanadabinka

Turc: Kanada şifaotu / Şifaotu

Ucraïnià: Злінка канадська / Пушняк канадський

Xinès: 小蓬草 / 祁州一枝蒿

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

És una herba anual o bianual, dreta, que pot arribar a fer 80 cm d'alçada. Les tiges no es ramifiquen a la base, normalment. Les fulles són estretament oblanceolades de 20-80 x 2-4 mm. Els marges són ciliats i molt tènueament serrats. Normalment són de color verd grogós. La inflorescència és una panícula poc compacta. Les nombroses flors són menudes, de 2-4 x 3-7 mm. Les llengüetes són blanques o tenyides de porpra, de 0.5-1 mm. El fruit és un aqueni amb papus blanc fràgil.

Dins la família de les Compostes pertany a la tribu de les Astèries, que es distingeix per tenir algunes flors no ligulades i les rames dels estils de les flors hermafrodites curts i deltoides. Dins la tribu, el gènere *Conyza* es distingeix per tenir les flors perifèries filiformes o amb una lígula finíssima. L'espècie *Conyza canadensis* tenen aquestes lígules imperceptibles a no ser vistes al microscopi.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Originari d'Amèrica del Nord (Canadà, Estats Units, Mèxic). S'escampa per gairebé tot el món. A l'Amèrica central es pot trobar a Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Hondures, Nicaragua, Panamà. A l'Àfrica es pot trobar a Algèria, Líbia, Marroc, Tunísia, i també a

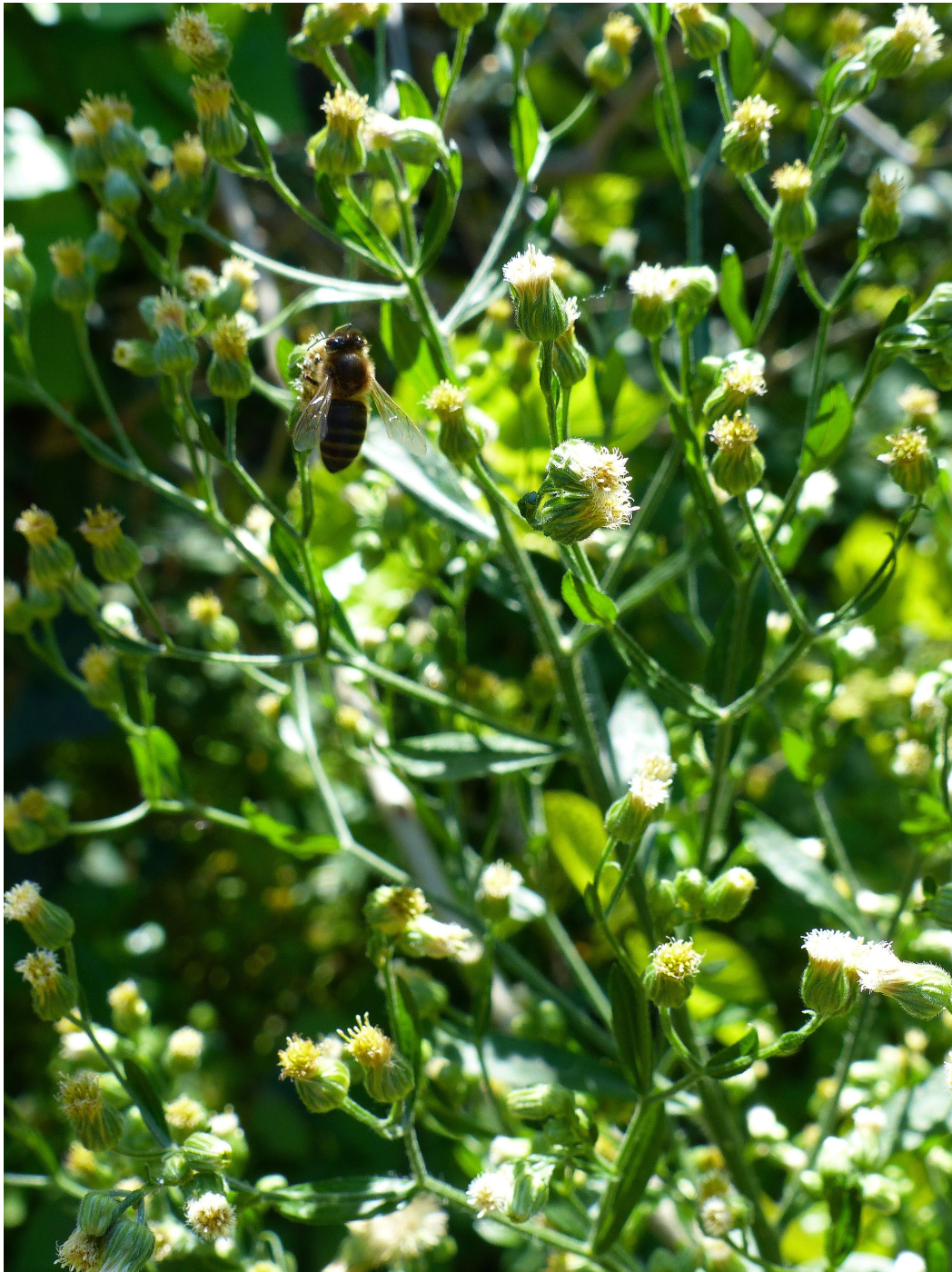
Lesotho, Sud-àfrica i Swazilàndia. A l'Àsia es pot trobar a Armènia, Azerbaidjan, Geòrgia, Rússia, la Xina, Japó, Corea, Taiwan, Palestina/Israel, Síria, Iraq i Turquia. A Europa es pot trobar als Països Bàltics, Moldàvia, Ucraïna Bèlgica, Txèquia, Alemanya, Hongria, Països Baixos, Polònia, Eslovàquia, Suïssa, Regna Unit/Illes Britàniques, Albània, antiga Iugoslàvia, Grècia, Itàlia, Romania, Eslovènia, França, Portugal, i Espanya. Arriba a les costes occidentals del Pacífic.

ESPÈCIES SIMILARS

El gènere mostra als Països Catalans unes poques espècies molt similars amb les quals es pot confondre molt fàcilment. De fet, fa una anys es tenien totes per una sola espècie. Segons la Flora Manual dels Països Catalans d'ORIOL DE BOLÒS et. al. Es distingiren així. Hi ha dos grups principals. Un amb fulles basals pinnatipartides, i l'altre amb fulles basals ben enteres o només dentades. Al primer grup tindriem dues espècies. ***Conyza blakei***, la més comuna, i té la tija laxament hispida amb pèls de 2-3 mm i inflorescència estreta; i ***Conyza chilensis***, més rara, té la tija densament pubescent amb pèls de menys d'1 mm, i inflorescència molt laxa, amb pocs capítols (1 cm). Al segon grup, de fulles basals enteres, hi trobem tres espècies força comunes. ***Conyza canadensis*** té les fulles glabrescents, però ciliades al marge. I, molt més comunes encara, i de fulles densament piloses, hi ha ***Conyza bonariensis***, de fulles molt enteres i aparentment amb un sol nervi; i ***Conyza sumatrensis (=naudinii)***, més robusta, amb inflorescència ampla, de fulles dentades amb nervis laterals ben distingibles.

Conyza sumatrensis = *C. naudinii*

Conyza sumatrensis = *C. naudinii*

PROPIETATS MEDICINALS DE LA CONYZA CANADENSIS

- antiagregant
- anticancerosa
- anticoagulant
- anticonvulsiva
- antiedèmica
- antihelmíntica
- antihelmíntica
- antiinflamatòria
- antimicrobiana
- antioxidant
- astringent
- balsàmica
- depigmentant dèrmica
- diürètica
- esternutatòria
- hemostàtica
- hipotensora
- protectora gàstrica
- sudorífica
- tònica

USOS MEDICINALS DE LA CONYZA CANADENSIS

- àcid úric
- acne
- albuminúria
- al·lèrgies digestives
- arenilla (càlculs)
- artritis UI UE
- artrosis
- asma
- bonys
- bronquitis
- càncer
- cistitis
- colecistitis (inflamació de la bufeta del fel)
- congestions
- conjuntivitis UE
- convulsions infantils UI
- cremades per insolació UE
- cucs intestinals
- dermatitis
- diabetis
- diarrea (tiges)
- disenteria (tiges)
- dismenorrea
- disúria
- dolors aguts
- èczemes
- edemes
- enteritis
- epistaxis
- esternuts UE
- estomatitis (boca) UE
- febre
- ferides
- gastritis
- gingivitis
- gonorrea (arrels)
- gota
- granuloma anul·lar
- hemorràgies (per tumors genitals, etc.)
- hemorroides sagnants
- hepatitis
- hidropesia
- hipertensió
- histèria
- infeccions respiratòries
- infeccions urinàries
- inflamacions
- leucorrea (arrels)
- mal de cap UE
- mal de coll
- mal d'esquena UE (suc)
- mal d'estómac
- mal de queixal UE
- melenes (sang a la femta)
- menorràgia
- metritis
- metrorràgia
- mossegades de serps UE
- nefritis
- nefrosis lipoide
- nerviosisme
- obesitat
- otitis UE
- part
- periodontitis
- pielonefritis
- pneumonitis
- rampes (espasmes musculars)
- refredat de cap
- reuma UE
- rinitis UE
- sarna
- talls
- taques a la pell per mal funcionament del fetge
- tifus
- tinya
- torçades UE
- tos
- tumors
- úlceres d'estómac
- urèmia
- virus (extracte hidroalcohòlic)

DOSIS: una culleradeta per tassa, bullir 2 minuts, reposar 10, prendre'n 3 tasses al dia entre els menjars. Suc de la planta: 50 g /dia. Extracte fluid: 2 culleradetes de cafè per dia. Barreja de *Conyza canadensis* 40 g + fulles de *Parietària* 20 g + flors de *Sambucus nigra* 20 g: una cullerada sopera per tassa, infusionar 20 minuts, ensucrar amb xarop de les cinc arrels ** (una culleradeta de postres) i prendre'n 3 tasses al dia entre els menjars [JEAN VALNET].

** Fonoll + Api + Julivert + Esparreguera + Galzeran.

HOMEOPATIA: febre, hematúria, hemorroides, metrorràgia, menorràgia, menopausa, amenorrea, gastritis, hepatitis, hiperglucèmia, colecistitis

VETERINÀRIA

Pot emprar-se la infusió per rentar animals i eliminar així les puces.

ALTRES USOS

S'empra per aromatitzar la sauna. Els perfums amb el seu oli essencial són excitants. Cremada foragita els insectes. Com a condiment s'empra al Japó en barreja d'espècies o bullida amb arròs. També el seu oli essencial s'ha emprat en caramels i begudes gasoses.

TOXICITAT

És una planta que sol formar colònies grans i que pot acumular selectivament Cadmi, per la qual cosa pot produir en alguns terrenys contaminats intoxicació al bestiar que en mengi, com ara les cabres. A més, pot acumular Plom, Coure i Zinc. A algunes persones els pot produir dermatitis de contacte o rinitis al·lèrgica (febre del fenc).

PRINCIPIS ACTIUS

- (+)-hidroxi-dihidro-neo-carveol 1,3-dihidroxi-2-hexanoïl-amino-(4E)-heptadecè;
- 1,3,5-trihidroxi-2-hexadecanoïl-amino-(6E,9E)-heptacosdiè-1-O-glucopiranòsid;
- 1,3,5-trihidroxi-2-hexadecanoïl-amino-(6E,9E)-heptacosdiè;
- 3-beta-eritrodol;
- 3',4',5,7-terahidroxi-dihidro-flavona
- 4E,8Z-matricària-gamma-lactona
- 4Z,8Z-matricària-gamma-lactona
- acetilens C10: 8R,9R-dihidroxi-matricarina-metilèster
- àcid 3-beta-hidroxiolean-12-èn-28-oic;
- àcid 3-isopropenil-6-oxoheptanoic
- àcid 3,5-dihidroxibenzoic,
- àcid 3,5-dimetoxi-benzoic;
- àcid 9-hidroxi-10Z,12E-octadecenoic
- àcid 9,12,13-trihidroxi-10(E)-octadecenoic
- àcid 9,12,13-trihidroxi-10(Z)-octadecenoic
- àcid p-hidroxibenzoic,
- àci cafeic (derivats)
- àcid gàl·lic
- àcid siríngic
- àcid succínic
- àcid tànic
- àcid vainillic
- alfa-curcumè
- alfa-espinasterol
- alfa-farnesè
- antraquinona
- apigenina
- beta-pinè
- beta-sitosterol
- beta-sitosterol 3-O-beta-D-glucòsid
- beta-sitosterol;
- carvona
- citral
- citronel·lal

- colina
- conyzapirona A
- conyzapirona B
- conyzoflavona
- conyzolid
- cuparè
- dehidro-matricària-èster
- dipentè
- diterpenoides
- epi-friedelanol
- esfingolípids
- espinasterol
- esteroides
- estigmasterol
- estigmasterol;
- farnesol
- flavina
- **flavonoides:**
 - 4'-hidroxi baicaleina-7-O-beta-D-glucopiranòsid,
 - 5,7,4'-trihidroxi-3'-metoxi-flavona,
 - apigenina-7-O-beta-D-glucopiranòsid,
 - apigenina,
 - baicaleïna;
 - luteolina-7-O-beta-D-glucuroni-demetil èster,
 - luteolina,
 - quercetina-3-alfa-rhamnopiranòsid,
 - quercetina-3-O-beta-D-glucopiranòsid,
 - quercetina-7-O-beta-D-galactopiranòsid,
 - quercetina,
 - rutina
- friedelina
- friedinol
- glucòsids
- harmina
- **hidrocarburs sesquiterpènics:** beta-santalè; beta-himachalè; cuparè; alfa-curcumè; gamma-cadinè
- linalool
- llimonè
- matricarina-lactona;
- matricarina-metil-èster;
- mentol
- mentol-acetat
- mircè
- oli essencial
- saponines
- simiarenol
- tanins
- taraxerol
- terpenoides
- terpineol
- terpinil-acetat
- thujè
- trans-alfa-bergamotè
- triterpenoides: 3-beta-16-beta-20-beta-trihidroxi-taraxast-3-O-palmitoxil-èster;

OLI ESSENCIAL

ETIÒPIA

monoterpenoids: llimomè (57%); camfè (2.5%); alfa&beta-pinè (1.9% & 2.1%)

sesquiterpenoids: cariofil·lè (6.7%), germacrè D (4.9%); alfa-curcumè(3.0%)

no-terpenoids: compostos acetilènics (4.8%)

- (E)-beta-ocimè: 1.1%,
- 2-allil fenol: 0.5%,
- 2E,8E-matricària-èster: 1.2%
- 2E,8Z-matricària-èster: 0.2%,
- 4-hexèn-3-ona-2,2-dimetil: 0.8%,
- alfa-curcumè: 3.0%,
- alfa-pinè: 1.9%,
- beta-cariofil·lè: 6.7%,
- beta-mircè 1.2%,
- beta-pinè: 2.1%,
- beta-vatriè: 0.9%,
- camfè 2.5%,
- delta-cadinè:0.7%,
- espatulenol: 1.5%,
- farnesè: 0.8%,
- germacrè D: 4.9%
- himachala-1,4-diè: 0.7%,
- llimonè:57.2%,
- p-cimè: 0.8%,
- p-menta-1(7),8(10)diè-9-ol: 0.3%,
- pi-murolè 1.1%,
- sabinè: 0.8%,
- Z,Z-matricària-èster: 3.4%,

FRANÇA

- alfa-cariofil·lè: 1.50%,
- alfa-pinè: traces,
- alfa-santalè: 5.84%,
- beta-cariofil·lè: 2.13%,
- beta-mircè: 3.62%,
- beta-pinè:1.57-6%,
- beta-sesquifèl·landrè: 0.35%
- càmfora: 0.39%,
- cosmè: 0.32 %,
- delta-3-carè: 3.87,
- epi-biciclo-sesquifèl·landrè: 0.34%,
- germacrè B: 1.78%
- germacrè D:0.16%,
- iso-borneol: traces,
- iso-bornil acetat:0.17%,
- llimonè (76.03%)
- llimonè: 76.03%,
- mentol: 0.23%,
- thujona:1.70%,

KOREA

- D,L-llimonène (68.25%)
- delta-3-carè(15.9%) .
- dos acetats (2.92%),
- hidrocarburs 91.99%
- quatre èters (0.49%),
- tres alcohols (3.59%),
- tres cetones (0.23%).
- un aldehyd (0.05%)

HONGRIA

RELS:

2Z,8Z-matricària-èster (88.2-93.9%); 8Z-2,3-dihidro-matricària-èster;
2E,8Z-matricària-èster; 4Z,8Z-matricària-lactona

PLANTA:

- 11-alfa-H-himachala-1,4-diè: 0.2%,
- 2-allil-fenol: 0.2,
- 2,5-dimetil-estirè: 0.1%,
- 2E-hexanal: 0.1%,
- 2E,8Z-matricària-èster: 0.3%,
- 2Z,8Z-matricària-èster: 2.1%,
- 4E,8Z-matricària-lactona: 0.7%,
- 4Z,8Z-matricària-lactona: traces,
- 8Z-2,3-dihidro-matricària-èster: 1.0%,
- acetilens 3.4%.
- alfa-curcumè+amorfa-4,7(11)-diè: 1.8%,
- alfa-pinè: 0.3%,
- alfa-trans-bergamotè: 2.9%,
- ar-turmerona: 0.1%,

- beta-copaén-4-alfa-ol: 0.4%
- beta-pinè: 2.8%,
- cariofil·lè: 0.2%,
- cis-p-menta-1(7),8-dièn-2-ol: 0.8%,
- cis-verbenol: 0.5%,
- delta-cadinè: 0.2%,
- E,E-cosmè: 0.4%,
- espatulenol: 0.3%,
- germacrè B: 0.2%,
- llimonè (79.2%).
- mircè: 1.5%,
- mirtenol 0.3%:
- modhef-2-è: 0.1%, β
- p-cimè: traces,
- sabinè: traces,
- sàlvia-4(14)-èn-1-ona: 0.2%
- sesquiterpens 8.6% -6.6%,
- trans-crisantenil-acetat: 0.3%,
- trans-ocimè: 0.9%,
- trans-sabinol: 0.4%,

EFFECTES FISIOLÒGICS

L'efecte antibacterià de l'extracte de les summitats florides fet amb etanol és més palès contra *Pseudomonas aeruginosa*. L'extracte fet amb metanol té més efecte contra *Escherichia coli*, i menys sobre *Pseudomonas aeruginosa* i *Staphylococcus aureus*. El conyzòlid amb una MIC de 25 micrograms/mL també actua contra *E. coli*. I contra *Staphylococcus aureus* (50), *Pseudomonas aeruginosa* (100), *Salmonella typhi* (100). Per altra banda, la conyzoflavona actua contra *Salmonella typhi* (50).

La conyzoflavona actua com a fungicida contra fongs com *Candida albicans*, *Trichophyton longifusus*. L'extracte més actiu contra *Candida albicans* és el fet amb etil-acetat, seguit dels fets amb cloroform o amb metanol. L'oli essencial té efecte antifúngic especialment contra *Cryptococcus neoformans* (1.25), però també en té contra *Candida glabrata*, *Candida tropicalis*, *Rhodotorula glutinis* (2.50). L'oli essencial al 0.16% inhibeix *Rhizoctonia solani* (22%), *Fusarium solani* (12%) i *Colletotrichum lindemuthianum* (29%).

L'activitat antivírica és més forta amb extractes fets amb metanol (100-99%) que amb butanol (95-90%) contra citomegalovirus humans AD-169 o Cox-B3.

Els efectes anticancerosos són més potents a les arrels que a la part aèria de la planta. En especial l'extracte fet amb n-hexà i contra MCF7 (adenocarcinoma epitelial de mama). Els principis actius més potents contra el càncer a la planta semblen ser: conyzapirona B; 4E,8Z-matricària-gamma-lactona; espinasterol. L'oli essencial de la planta actua (IC50 0.027) contra HaCaT (línia cel·lular de queratinòcits). La planta també té efectes (menors que les arrels) antiproliferatius contra HeLa (adenocarcinoma de coll de matriu), MCF-7 (adenocarcinoma epitelial de mama), A431 (carcinoma de pell). I efectes citotòxics contra HeLa, MCF-7.

L'efecte mutagènic de la quercetina i (en menor grau) de la rhamnetina només són importants a dosis molt elevades.

L'efecte depigmentant de la planta és interessant perquè té lloc a concentracions no tòxiques, a través de la inhibició de la tirosinasa. Per exemple, contra la síntesis de melanina a cèl·lules B16F10 (48% a 100 mg/mL).

La inhibició de la xantina-oxidasa almenys té lloc per part de l'àcid siríngic (IC50 41 microM).

MÉS INFORMACIÓ

ALÍ EAL-SNAFI: «Pharmacological and therapeutic importance of *Erigeron canadensis* (=Conyza canadensis)». Indo-American Journal of Pharmaceutical Sciences. 28-II-2017. https://www.academia.edu/31667288/Pharmacological_and_therapeutic_importance_of_Erigeron_canadensis_Syn_Conyza_canadensis?auto_download=true&email_work_card=view-paper

* * *

CONYZA BONARIENSIS

NOMS POPULARS [Castellà]: cola de zorro, carnícera, tabaquilla, yerba carnícera

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA: Bàsicament es distingeix de l'espècie anterior per tenir les fulles d'un color verd-grisós o blavós i totes peludetes, enlloc de ser només ciliades al marge i de color verd-grogós. També per tenir les fulles inferiors més grans que les altres, pinnatífides o dentades enlloc d'enteres, amb segments obtusos de 3-4 mm. La inflorescència, corimbiforme, és poc ampla, no amplíssima com a *C. sumatrensis*. Els capítols són petits (8-10 mm), les lígules blanquinoses (0.3-0.5 mm) i nombroses, mentre que les flors centrals tubuloses són groguenques. No sol passar de 60 cm d'alçada.

PROPIETATS MEDICINALS DE LA CONYZA BONARIENSIS

- +inotròpica
- al·lèrgena
- anticolinèrgica
- antivírica
- cardiotònica
- depressora del sistema nerviós central
- descongestionant
- diürètica
- fungicida
- hepatoprotectora
- hipouricèmia
- inhibidora de la producció de gamma-interferó
- inhibidora de la producció de IL-4
- inhibidora de la xantina-oxidasa
- insecticida
- natriurètica

USOS MEDICINALS DE LA CONYZA BONARIENSIS

- artrosis
- cardipaties
- congestions
- diarrea
- disenteria
- disúria
- èczema
- fongs
- gonorrea
- gota
- hepatitis
- infeccions urinàries
- oligúria
- reuma
- tinya
- virus

USOS I PROPIETATS DE LA CONYZA SUMATRENSIS

- bactericida: *Enterococcus faecalis*, *Proteus mirabilis*, *Staphylococcus aureus*
- fungicida: *Candida albicans*
- inflorescència: beta-carifil·lè
- malària (=paludisme)
- *Plasmodium berghei*
- *Plasmodium falciparum*
- rel: matricària-èster

MÉS INFORMACIÓ: «Duke's Handbook of Medicinal Plants of Latin America» JAMES A. DUKE (& MARY BOGENSCHUTZ-GOLWIN & ANDREA R. OTTESEN) CRC Press 2009.